Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta‘lim muassasalarining “Transport vositalari muhandisligi” bakalavriat yo‘nalishlariga suhbat asosida o‘qishga qabul qilish bo‘yicha savollar bazasi

I. Mamlakatda transport va avtomobil sohasiga oid amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushunish bo'yicha savollar (1–50)

1. O‘zbekistonda transport sohasini rivojlantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy maqsadi nimadan iborat?

2. "O‘zbekiston – 2030" strategiyasida transport infratuzilmasini rivojlantirish bo‘yicha qanday vazifalar belgilangan?

3. Transport vositalari muhandisligi yo‘nalishining mamlakat iqtisodiyotidagi o‘rni qanday?

4. Zamonaviy avtomobil sanoatini rivojlantirishda davlat tomonidan qanday qo‘llab-quvvatlash choralari amalga oshirilmoqda?

5. Elektr va gibrid transport vositalarini ommalashtirishning afzalliklari nimalardan iborat?

6. Avtomobil transportida ekologik xavfsizlikni ta’minlash bo‘yicha qanday ishlar olib borilmoqda?

7. O‘zbekistonda yo‘l harakati xavfsizligini oshirish maqsadida qanday zamonaviy texnologiyalar joriy etilmoqda?

8. Intellektual transport tizimlari (ITS) nima va ularning afzalliklari qanday?

9. ADAS tizimlari yo‘l harakati xavfsizligini qanday oshiradi?

10. Sun’iy intellekt texnologiyalarining transport sohasidagi ahamiyatini tushuntiring.

11. Raqamli transformatsiya transport tizimiga qanday ta’sir ko‘rsatmoqda?

12. Zamonaviy avtomobillarda telematika tizimlarining vazifasi nimadan iborat?

13. Transport vositalarida energiya tejamkor texnologiyalarni qo‘llashning ahamiyati nimada?

14. Mahalliy avtomobil sanoatini rivojlantirishning iqtisodiy afzalliklari qanday?

15. Transport logistikasini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotiga qanday ta'sir qiladi?

16. Yashil transport konsepsiyasi deganda nimani tushunasiz?

17. Elektromobillardan foydalanishning ekologik afzalliklarini tushuntiring.

18. Avtomobil ishlab chiqarishda innovatsion texnologiyalarning o'rni qanday?

19. Transport tizimida raqamli boshqaruvning afzalliklari nimalardan iborat?

20. Zamonaviy avtomobilsozlikda robototexnika qanday vazifalarni bajaradi?

21. Yo'l-transport hodisalarini kamaytirishda muhandislarning o'rni qanday?

22. Avtomobil transportida texnik nazoratning ahamiyatini tushuntiring.

23. Transport vositalarining ekologik standartlarga mosligi nima uchun muhim?

24. Muqobil yoqilg'idan foydalanishning afzalliklari qanday?

25. Elektr zaryadlash stansiyalarini rivojlantirishning ahamiyatini tushuntiring.

26. Transport infratuzilmasini modernizatsiya qilish nima uchun zarur?

27. Avtomobil yo'llarini rivojlantirish iqtisodiyotga qanday ta'sir ko'rsatadi?

28. Transport sohasida xalqaro hamkorlikning ahamiyatini tushuntiring.

29. Zamonaviy logistika markazlarining vazifalari nimalardan iborat?

30. Transport sohasida energiya samaradorligini oshirish yo'llarini tushuntiring.

31. Transport vositalarining texnik sozligini nazorat qilish nima uchun muhim?

32. Raqamli diagnostika tizimlarining afzalliklari nimalardan iborat?

33. Transport sohasida malakali muhandislarni tayyorlashning ahamiyati qanday?

34. Avtomobilsozlikda ilmiy-tadqiqot ishlarining o'rni qanday?

35. Avtomobil eksportini rivojlantirish uchun qanday omillar muhim?

36. Zamonaviy dvigatellarni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari qanday?

37. Transport vositalarida xavfsizlik tizimlarini rivojlantirishning ahamiyati nimada?

38. Ekologik transport vositalarini ishlab chiqarishni rivojlantirish nima uchun zarur?

39. Transport sohasida xalqaro standartlarga rioya qilishning ahamiyatini tushuntiring.

40. Avtomobil transportini boshqarishda axborot texnologiyalarining o‘rni qanday?

41. Yo‘l infratuzilmasini rivojlantirish transport samaradorligiga qanday ta’sir qiladi?

42. Avtomobil sanoatida mahalliylashtirish siyosatining ahamiyati qanday?

43. Muhandislik innovatsiyalari transport xavfsizligiga qanday hissa qo‘shadi?

44. Avtonom boshqaruv texnologiyalarining istiqbollari haqida fikringizni bildiring.

45. Transport vositalarini ishlab chiqarishda sifat menejmentining o‘rni qanday?

46. Zamonaviy transport vositalarida elektron boshqaruv tizimlarining vazifasi nimadan iborat?

47. Avtomobil transportida servis xizmatlarini rivojlantirishning ahamiyatini tushuntiring.

48. O‘zbekistonda elektromobillar bozorining rivojlanish istiqbollari haqida fikringizni bildiring.

49. Transport vositalari muhandisining jamiyat va iqtisodiyotdagi o‘rnini baholang.

50. Kelajak transport tizimini rivojlantirishda siz qanday innovatsion g‘oyalarni taklif qilgan bo‘lar edingiz?

II-BO'LIM

Bakalavriat ta'lim yo'nalishini tanlashda motivatsiya (soha kasbining mohiyati va ijtimoiy ahamiyatini tushunish, unga doimiy qiziqish ko'rsatish) bo'yicha savollar (51–100)

51. Nima uchun aynan Transport vositalari muhandisligi yo‘nalishini tanladingiz?

52. Transport vositalari muhandisining asosiy vazifalari nimalardan iborat?

53. Zamonaviy muhandis qanday kasbiy sifatlarga ega bo‘lishi kerak?

54. Transport muhandisining jamiyat rivojlanishidagi o‘rni qanday?

55. Muhandis kasbida mas’uliyat va intizom nima uchun muhim?

56. Texnik bilimlarni doimiy yangilab borishning ahamiyatini tushuntiring.

57. Muhandislik faoliyatida innovatsion fikrlash nima uchun zarur?

58. Zamonaviy avtomobil muhandisi qanday dasturiy vositalarni bilishi kerak?

59. Muhandislik etikasi deganda nimani tushunasiz?

60. Jamoada ishlash ko‘nikmasi muhandis uchun qanday ahamiyatga ega?

61. Transport vositalari muhandisi qanday muammolarni hal qiladi?

62. Muhandis kasbida kreativ yondashuvning o‘rni qanday?

63. Kasbiy kompetensiya deganda nimani tushunasiz?

64. Muhandisning kommunikativ qobiliyati nima uchun muhim?

65. Texnik hujjatlar bilan ishlash ko‘nikmasining ahamiyatini tushuntiring.

66. Chizmalarni o‘qish va tahlil qilish nima uchun zarur?

67. Avtomobilsozlikda axborot texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari qanday?

68. Muhandis faoliyatida chet tillarini bilishning ahamiyati qanday?

69. Transport sohasida ilmiy tadqiqotlarning o‘rni qanday?

70. Ishlab chiqarish amaliyoti muhandis tayyorlashda qanday ahamiyatga ega?

71. Texnik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish nima uchun zarur?

72. Sifat menejmenti muhandis faoliyatiga qanday ta’sir qiladi?

73. Transport vositalariga texnik xizmat ko‘rsatishda muhandisning roli qanday?

74. Diagnostika uskunalari bilan ishlash uchun qanday bilimlar zarur?

75. Zamonaviy servis markazlarida muhandisning vazifalari nimalardan iborat?

76. Avtomobil sanoatida raqamli texnologiyalar qanday imkoniyatlar yaratmoqda?

77. Elektromobillar bilan ishlash uchun qanday qo‘shimcha bilimlar talab etiladi?

78. Gibrid transport vositalarining tuzilishini o‘rganish nima uchun muhim?

79. Muhandisning ekologik mas’uliyati nimada namoyon bo‘ladi?

80. Kasbiy rivojlanish rejasini tuzish nima uchun muhim?

81. Transport vositalari muhandisi qanday rahbarlik fazilatlariga ega bo‘lishi kerak?

82. Avtomobilsozlik korxonalarida muhandisning o‘rni qanday?

83. Ishlab chiqarishda muammolarni tahlil qilish qanday amalga oshiriladi?

84. Muhandisning analitik fikrlashi qanday shakllanadi?

85. Zamonaviy avtomobillarda elektron boshqaruv tizimlarini o‘rganish nima uchun zarur?

86. Avtomobil transportida telematika tizimlarining amaliy ahamiyati qanday?

87. Sun’iy intellekt transport vositalari muhandisligi sohasiga qanday ta’sir ko‘rsatmoqda?

88. ADAS tizimlarini o‘rganishning dolzarbligi nimada?

89. Muhandis kasbida tashabbuskorlik qanday ahamiyatga ega?

90. Transport vositalari muhandisining kasbiy imiji qanday bo‘lishi kerak?

91. Muhandis uchun vaqtni boshqarish ko‘nikmasi nima uchun muhim?

92. Muammoli vaziyatlarda to‘g‘ri qaror qabul qilish qanday amalga oshiriladi?

93. Ishlab chiqarishda mehnat madaniyati deganda nimani tushunasiz?

94. Texnik yangiliklarni o‘zlashtirishda mustaqil ta’limning o‘rni qanday?

95. Transport vositalari muhandisligi yo‘nalishida kelajakdagi maqsadlaringiz qanday?

96. Sizningcha, kelajak transporti qanday bo‘ladi?

97. O‘zbekistonda avtomobil sanoatini rivojlantirish uchun qanday takliflar bera olasiz?

98. Siz tanlagan kasbning eng muhim jihati nimada?

99. Kelajakda o‘zingizni qaysi yo‘nalishda faoliyat yuritayotgan muhandis sifatida tasavvur qilasiz?

100. Transport vositalari muhandisligi yo‘nalishini tanlaganingizdan asosiy maqsadingiz nima?

III-BO'LIM

Shaxsiy-kasbiy xususiyatlar (o‘qishga qobiliyat, kasbiy vazifalarni hal qilishda amaliy faoliyat, intizomlilik, hamjihatlik, mas'uliyatlilik, qaror qabul qilishda mustaqillik darajasi, shaxsiy yutuqlar, o‘z ustida ishlash va ijodkorlik qobiliyatlarini aniqlash) bo‘yicha savollar (101–150)

101. Muhandis uchun mantiqiy fikrlash nima uchun muhim?

102. Texnik muammolarni tahlil qilishda qanday usullardan foydalanasiz?

103. Vaqtni samarali boshqarish muhandis faoliyatiga qanday ta'sir qiladi?

104. Murakkab vaziyatlarda qaror qabul qilishda nimalarga e'tibor berasiz?

105. Jamoada ishlashning afzalliklarini tushuntiring.

106. Siz uchun mas'uliyat tushunchasi nimani anglatadi?

107. Muhandislik faoliyatida halollik qanday ahamiyatga ega?

108. O'z ustingizda ishlash uchun qanday usullardan foydalanasiz?

109. Texnik adabiyotlarni muntazam o'qishning foydasi nimada?

110. Kasbiy rivojlanish rejasini qanday tuzasiz?

111. Yetakchi muhandis qanday fazilatlarga ega bo'lishi kerak?

112. Muhandis uchun ijodkorlik qanday ahamiyat kasb etadi?

113. Ishlab chiqarishda kelib chiqqan muammoni qanday hal qilgan bo'lardingiz?

114. Texnik nosozliklarni aniqlashda qanday ketma-ketlikka amal qilasiz?

115. Xatolardan qanday xulosa chiqarasiz?

116. Tanqidni qanday qabul qilasiz?

117. Stressli vaziyatlarda qanday yo'l tutasiz?

118. Yangi texnologiyalarni o'rganishga munosabatingiz qanday?

119. Bir vaqtning o'zida bir nechta vazifani qanday boshqarasiz?

120. Rahbar va ijrochi sifatida ishlashning farqini tushuntiring.

121. Sizning eng katta yutug'ingiz qaysi va nima uchun?

122. Kelajakda qanday muhandis bo'lishni xohlaysiz?

123. Avtomobil servisida mijoz bilan muomala qanday bo'lishi kerak?

124. Jamoada kelishmovchilik yuzaga kelsa qanday yo'l tutasiz?

125. Texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilinmasa qanday oqibatlar kelib chiqadi?

126. Ishlab chiqarishda intizom nima uchun muhim?

127. Mas'uliyatli qaror qabul qilishda nimalarga tayanasiz?

128. Muhandis uchun tashabbuskorlik nimani anglatadi?

129. Texnik loyihalarni amalga oshirishda rejalashtirishning ahamiyati qanday?

130. Muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashuv deganda nimani tushunasiz?

131. Sizningcha, yaxshi muhandis qanday odatlarga ega bo'lishi kerak?

132. Ish joyida kasbiy etikaga rioya qilish nima uchun muhim?

133. O'zingizni besh yildan keyin qayerda tasavvur qilasiz?

134. Elektron axborot manbalaridan qanday foydalanasiz?

135. Chet tillarini bilish sizning kasbiy faoliyatingizga qanday yordam beradi?

136. Kompyuter dasturlarini o'rganish nima uchun zarur?

137. Texnik hujjatlar bilan ishlash tajribangiz haqida gapirib bering.

138. Muhandislik faoliyatida aniqlik va e'tibor nima uchun muhim?

139. Siz uchun muvaffaqiyat mezoni nima?

140. Avtomobil sohasidagi qaysi yangilik sizni ko'proq qiziqtiradi?

141. Muammoli vaziyatni hal qilish bo'yicha misol keltiring.

142. Ish joyida xavfsizlik madaniyatini qanday ta'minlash mumkin?

143. Nima uchun Transport vositalari muhandisligi kelajak kasblaridan biri hisoblanadi?

144. Muhandislik kasbida axborot texnologiyalarining o'rni qanday?

145. Jamoani boshqarish imkoniyati berilsa ishni qanday tashkil qilgan bo'lardingiz?

146. O'zingizning kuchli va rivojlantirishingiz kerak bo'lgan jihatlaringizni ayting.

147. Texnik muammolarni bartaraf etishda mantiqiy yondashuvni tushuntiring.

148. Sizningcha, yaxshi muhandisni boshqalardan ajratib turadigan asosiy fazilat nima?

149. Kasbiy mahoratingizni oshirish uchun qanday rejalarni tuzgansiz?

150. Muhandis sifatida mamlakat transport tizimini rivojlantirish uchun qanday takliflar bergan bo'lardingiz?

IV-BO'LIM

Tanlangan bakalavriat ta'lim yo'nalishi sohasidagi bilim va kasbiy ko'nikmalarning mavjudligini aniqlash bo'yicha savollar (151–200)

151. Transport vositalari muhandisligi fanining predmeti va asosiy vazifalari

nimalardan iborat?

152. Avtomobilning umumiy tuzilishi va asosiy agregatlarini tushuntiring.

153. Ichki yonuv dvigatelining ishlash prinsipi qanday?

154. To'rt taktli dvigatelning ish jarayonlarini izohlang.

155. Ikki taktli va to'rt taktli dvigatellarning farqlarini tushuntiring.

156. KSHM (krivoship-shatun mexanizmi)ning vazifasi nimadan iborat?

157. Gaz taqsimlash mexanizmi (GTM) qanday vazifani bajaradi?

158. Dvigatelning sovitish tizimi qanday ishlaydi?

159. Moylash tizimining vazifalari nimalardan iborat?

160. Yoqilg'i ta'minlash tizimining asosiy elementlarini ayting.

161. Injektorli va karbyuratorli dvigatellar o'rtasidagi farq nimada?

162. Dizel va benzin dvigatellarining afzallik hamda kamchiliklarini taqqoslang.

163. Turbokompressorning vazifasi nima?

164. Transmissiya tizimining asosiy vazifasi nimadan iborat?

165. Ilashish muftasi (ssepleniye) qanday ishlaydi?

166. Mexanik va avtomatik uzatmalar qutisini solishtiring.

167. Differensial mexanizmining vazifasi nima?

168. Kardan uzatmasining vazifasini tushuntiring.

169. Rul boshqaruv tizimining asosiy qismlarini ayting.

170. Gidravlik va elektr rul kuchaytirgichlarini taqqoslang.

171. Tormoz tizimining asosiy turlari qanday?

172. Diskli va barabanli tormozlarning farqi nimada?

173. ABS tizimi qanday ishlaydi?

174. ESP tizimining vazifasi nima?

175. Avtomobil osma tizimining vazifalarini tushuntiring.

176. Amortizatorning vazifasi nima?

177. G'ildiraklarni balanslash nima uchun zarur?

178. Shinalarni to'g'ri tanlashning ahamiyati nimada?

179. Avtomobil elektr jihozlari tarkibiga nimalar kiradi?

180. Generator va starter qanday vazifalarni bajaradi?

181. Akkumulyator batareyasining ishlash prinsipi qanday?

182. Elektron boshqaruv bloki (ECU)ning vazifasi nimadan iborat?

183. Avtomobil sensorlari qanday vazifalarni bajaradi?

184. CAN-shina (CAN Bus) texnologiyasi nima?

185. Avtomobil diagnostikasi qanday usullar bilan amalga oshiriladi?
186. OBD-II diagnostika tizimi nima?

187. Texnik xizmat ko'rsatishning turlari qanday?

188. Rejali texnik xizmat nima uchun amalga oshiriladi?

189. Avtomobil nosozliklarini aniqlashning zamonaviy usullarini tushuntiring.

190. Elektromobilning asosiy qismlarini ayting.

191. Gibrid avtomobil qanday ishlaydi?

192. Regenerativ tormozlash tizimining ishlash prinsipini tushuntiring.

193. ADAS tizimiga qanday yordamchi tizimlar kiradi?

194. Adaptiv kruiz nazorati qanday ishlaydi?

195. Telematika tizimining transportdagi vazifasi nimadan iborat?

196. Intellektual transport tizimlari (ITS) deganda nimani tushunasiz?

197. Sun'iy intellekt transport vositalarini boshqarishda qanday qo'llaniladi?

198. Transport vositalarida ekologik xavfsizlikni ta'minlash usullarini tushuntiring.

199. Transport vositalari muhandisligi yo'nalishining kelajakdagi rivojlanish istiqbollari haqida fikringizni bildiring.

200. Sizningcha, zamonaviy transport vositalari muhandisi qanday bilim, ko'nikma va kompetensiyalarga ega bo'lishi kerak?

Kafedra mudiri **R.Siddiqov**